

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 11 września 2014 roku **powódka N. N.** reprezentowana przez pełnomocnika – radcę prawnego J. S. wносиła o zasądzenie od pozwanego (...) **S.A. z siedzibą w W.** kwoty 100.000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia na podstawie art.448 k.c. w związku z art.24 § 1 k.c. w związku ze śmiercią ojca , zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania sądowego , w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3.617 złotych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa . **(k. 3-7)**

W pozwie z dnia 11 września 2014 roku **powód Ł. N.** reprezentowany przez pełnomocnika – radcę prawnego J. S. wносиł o zasądzenie od pozwanego (...) **S.A. z siedzibą w W.** kwoty 100.000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia na podstawie art.448 k.c. w związku z art.24 § 1 k.c. w związku ze śmiercią ojca , zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego , w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3.617 złotych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa . **(k. 17-21)**

W pozwie z dnia 11 września 2014 roku **powódka M. N. (1)** reprezentowana przez pełnomocnika – radcę prawnego J. S. wносиła o zasądzenie od pozwanego (...) **S.A. z siedzibą w W.** kwoty 100.000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia na podstawie art.448 k.c. w związku z art.24 § 1 k.c. w związku ze śmiercią męża , zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania sądowego , w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3.617 złotych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa . **(k. 33-37)**

Postanowieniem z dnia 18 września 2014 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim połączył sprawę z powództwa M. N. (1) ze sprawami toczącymi się przez tutejszym Sądem z powództwa N. N. i Ł. N. przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. o zadośćuczynienia celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia . **(k.44)**

W pozwie z dnia 13 października 2014 roku **powód P. N.** reprezentowany przez pełnomocnika – radcę prawnego J. S. wносиł o zasądzenie od pozwanego (...) **S.A. z siedzibą w W.** kwoty 100.000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia 22 sierpnia 2014 roku tytułem zadośćuczynienia na podstawie art.448 k.c. w związku z art.24 § 1 k.c. w związku ze śmiercią ojca , zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 30.000 złotych tytułem stosownego odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty , zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego , w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 7.217 złotych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa . **(k. 92-99)**

Postanowieniem z dnia 23 października 2014 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim połączył niniejszą sprawę ze sprawą toczącą się przez tutejszym Sądem z powództwa N. N. , Ł. N. i M. N. (1) przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. o zadośćuczynienia celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia . **(k.106)**

W odpowiedzi na pozew z dnia 13 października 2014 roku pełnomocnik pozwanego (...) **S.A. z siedzibą w W.** radca prawny M. F. wносиła o oddalenie powództw i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych .

Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powodów o zasądzenie na ich rzecz zadośćuczynień na podstawie art.448 k.c. w związku z art.24 § 1 k.c. z tytułu naruszenia ich dóbr osobistych w postaci więzi rodzinnych łączących ich ze zmarłym D. N. , które to naruszenie nastąpiło w związku z jego śmiercią , która miała miejsce w dniu 26 stycznia 1999 roku .

Naruszenie dóbr osobistych , z których powodowie wywodzą swoje roszczenie nie stanowi przestępstwa , a zatem nie może znaleźć zastosowanie 20-letni termin przedawnienia tylko 3-letni termin przedawnienia roszczenia odszkodowawczego przewidziany w art. 442 §1 k.c. , a zatem roszczenia powodów uległy przedawnieniu z upływem

lat trzech od dnia dowiedzenia się o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia , czyli z dniem 27 stycznia 2002 roku .

Pozwany podniósł , iż w dacie wyrządzenia szkody nie obowiązywał art.446 § 4 k.c. dający możliwość dochodzenia zadośćuczynienia z uwagi na śmierć osoby bliskiej zakwestionował więc żądanie pozwu zarówno co do zasady , jak i co do wysokości , podnosząc , że przyznał powodom kwoty tytułem stosownych odszkodowań w toku postępowania likwidacyjnego , które toczyło się w 2000 roku .

Pozwany wypłacił na rzecz :

- żony M. N. (1) kwotę 25.000 złotych tytułem stosownego odszkodowania z powodu pogorszenia sytuacji życiowej powódki po śmierci męża D. N. ,

- córki N. N. kwotę 20.500 złotych tytułem stosownego odszkodowania z powodu pogorszenia sytuacji życiowej powódki po śmierci ojca D. N. oraz kwotę 19.810 złotych tytułem renty alimentacyjnej ,

- syna Ł. N. kwotę 20.000 złotych tytułem stosownego odszkodowania z powodu pogorszenia sytuacji życiowej powoda po śmierci ojca D. N. oraz kwotę 7.100 złotych tytułem renty alimentacyjnej oraz kwotę 4.000 złotych tytułem zwrotu kosztów pogrzebu ,

Biorąc pod uwagę , że przed wejściem w życie art.446 §4 k.c. pozwany wypłacił stosowne odszkodowania na podstawie art.446 § 3 k.c. i miało ono wówczas charakter mieszany uwzględniało elementy szkody o charakterze niemajątkowym , jak również w 2000 roku wypłacone kwoty tytułem stosownych odszkodowań przedstawiały zdecydowanie większą wartość ekonomiczną wnosila o oddalenie powództwa w tym zakresie .

(k.53-59)

Ostatecznie pełnomocnik powodów poparł powództwo w formie zaprezentowanej w pozwie .

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 stycznia 1999 roku w miejscowości B. , B. B. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym , w ten sposób , że kierując ciągnikiem siodłowym marki R. typ R-340 o nr rej. (...) ciągnącym naczepę marki (...) nr rej. (...) , stanowiących własność J. P. , nie zachował bezpiecznej odległości za poprzedzającym go samochodem ciężarowym marki (...) o nr rej. (...) kierowanym przez A. G. doprowadzając do uderzenia prawym przednim narożnikiem kabiny samochodu R. w lewy tylny narożnik skrzyni ładunkowej (...) w wyniku którego zjechał na przeciwny pas ruchu, doszło do czołowego zderzenia z prawidłowo jadącym z naprzeciwka samochodem dostawczym marki M. (...),3D kierowanym przez D. N. , który na skutek odniesionych obrażeń ciała zmarł po przewiezieniu do Szpitala (...) w K. .

Sprawca zdarzenia wyrokiem Sądu Rejonowego II Wydziału Karnego w K. z dnia 24 sierpnia 1999 roku został uznany winnym popełnienia czynu z art. 177 § 2 kk i skazany na karę dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lata .

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Końskich wydany w sprawie II K 266/99, w aktach szkodowych o nr PL (...) w załączeniu)

Pojazd sprawcy szkody w dacie wypadku był objęty obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń .

(okoliczność bezsporna)

Pozwany wypłacił na rzecz :

- powódki M. N. (1) kwotę 25.000 złotych tytułem stosownego odszkodowania z powodu pogorszenia sytuacji życiowej powódki po śmierci męża D. N. ,

- córki N. N. kwotę 20.500 złotych tytułem stosownego odszkodowania z powodu pogorszenia sytuacji życiowej powódki po śmierci ojca D. N. oraz kwotę 19.810 złotych tytułem renty alimentacyjnej ,

- syna Ł. N. kwotę 20.000 złotych tytułem stosownego odszkodowania z powodu pogorszenia sytuacji życiowej powoda po śmierci ojca D. N. oraz kwotę 7.100 złotych tytułem renty alimentacyjnej oraz kwotę 4.000 złotych tytułem zwrotu kosztów pogrzebu ,

(**dowód** : akta szkodowe o nr PL (...) w załączeniu)

Powódka N. N. reprezentowana przez (...) S.A. pismem z dnia 16 lipca 2014 roku zgłosiła stronie pozwanej roszczenie w kwocie 100.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią ojca D. N. i strona pozwana do dnia wytoczenia powództwa nie ustosunkowała się do żądania .

Powód Ł. N. reprezentowany przez (...) S.A. pismem z dnia 16 lipca 2014 roku zgłosił stronie pozwanej roszczenie w kwocie 100.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią ojca D. N. i strona pozwana do dnia wytoczenia powództwa nie ustosunkowała się do żądania .

Powódka M. N. (1) reprezentowana przez (...) S.A. pismem z dnia 16 lipca 2014 roku zgłosiła stronie pozwanej roszczenie w kwocie 100.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią ojca D. N. i strona pozwana do dnia wytoczenia powództwa nie ustosunkowała się do żądania .

Powód P. N. reprezentowany przez (...) S.A. pismem z dnia 16 lipca 2014 roku zgłosił stronie pozwanej roszczenie w kwocie 100.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią ojca D. N. i kwotę 30.000 złotych tytułem stosownego odszkodowania i strona pozwana decyzją z dnia 21 sierpnia 2014 roku odmówiła wypłaty jakichkolwiek świadczeń na rzecz powoda .

(**dowód** : pisma (...) S.A. z dnia 16 lipca 2014 roku w aktach szkodowych o nr PL (...) w załączeniu)

N. N. wspomina zmarłego ojca jako pracowitego człowieka , łączyła ją z ojcem silna więź emocjonalna , razem chodzili na spacer , ojciec pomagał jej w nauce , często wspomina ojca , żałuje , że zabrakło go podczas uroczystości komunijnych . Śmierć ojca miała miejsce tuż przed pierwszą komunią świętą . W chwili śmierci ojca powódka miała 8 lat. Powódka często wspomina ojca i w dalszym ciągu jest w posiadaniu zdjęcia ojca i misia , którego od niego otrzymała .

(**dowód** : nagranie audio- video z dnia 18 lutego 2015 roku zeznania powódki N. N. 00:02:52- 00:13:17 **k.174,174 v., 177** , nagranie audio – video z dnia 26 listopada 2014 roku zeznania świadków : A. K. , P. L. i M. N. (2) 00:05:29-00:21:44 **k.127 v.,128,129**)

Ł. N. do dnia dzisiejszego nie może pogodzić się ze śmiercią ojca , często go wspomina . Po jego śmierci „świat mu się zawalił ”, zamknął się w sobie , nie mógł skupić się na nauce , miał problemy w szkole , często płakał i często wracają do niego wspomnienia o ojcu . W chwili śmierci ojca miał 17 lat i uczęszczał do technikum elektrycznego do trzeciej klasy . Powód Ł. N. korzystał z pomocy psychologa i do chwili obecnej nie pogodził się ze śmiercią ojca .

(**dowód** : nagranie audio- video z dnia 18 lutego 2015 roku zeznania powoda Ł. N. 00:13:17 – 00:23:32 **k. 174 v.,175, 177** , nagranie audio – video z dnia 26 listopada 2014 roku zeznania świadków : A. K. , P. L. i M. N. (2) 00:05:29-00:21:44 **k.127 v.,128,129**)

W chwili śmierci męża powódka M. N. (1) miała 38 lat .W sierpniu mieli obchodzić dwudziestą rocznicę ślubu .

Powódka M. N. (1) tworzyła wraz ze zmarłym mężem szczęśliwy związek . Powódka zajmowała się domem i trojgiem dziećmi , pozwany zaś zarabiał na rodzinę . Spędzali wspólnie wolny czas , z chwilą gdy powódka dowiedziała się o śmierci męża popadła w depresję , nie potrafiła się skoncentrować na obowiązkach domowych , przyjmowała silne leki psychotropowe . W dalszym ciągu odczuwa smutek i żal , a także tęsknotę po zmarłym mężu . Powódka mimo upływu czasu odczuwa skutek, pustkę , tęsknotę po stracie męża, często występują u niej nawroty depresji .

(**dowód** : nagranie audio- video z dnia 18 lutego 2015 roku zeznania powódki M. N. (1) 00:33:49 – 00:43:22 **k. 175 v.,176, 177** , nagranie audio – video z dnia 26 listopada 2014 roku zeznania świadków : A. K. , P. L. i M. N. (2) 00:05:29- 00:21:44 **k.127 v.,128,129**)

Funkcjonowanie powódki M. N. (1) wskazuje na występowanie żałoby złożonej - o przedłużonej reakcji z silnymi objawami intruzywnymi . Śmierć męża zdarzyła się w traumatyzujących powódkę okolicznościach – nagle i przypadkowo . Predysponuje to do wystąpienia zaburzeń stresu pourazowego , które obserwujemy i diagnozujemy u powódki ze współwystępowaniem zaburzeń depresyjnych. Powódka wymagała wsparcia w postaci farmakoterapii i leczenia psychiatrycznego i jej aktualne funkcjonowanie wskazuje na dalszą potrzebę długotrwałej psychoterapii zaburzeń posttraumatycznych. Śmierć D. N. była dla powódki tożsama z zerwaniem szczególnej emocjonalnej więzi , naruszony został dobrostan emocjonalny i psychiczny powódki M. N. (1) . Od śmierci męża , mimo upływu 15 lat, funkcjonowanie powódki nadal jest zaburzone pojawiają się psychosomatyzacje , choroby, intruzje, trudności ze snem i koncentracją. Traumatyczna śmierć męża zakłóciła życie rodzinne –powódka straciła zainteresowanie dziećmi , praktycznie przestała się nimi zajmować i na długi okres po wypadku straciła kontrolę nad codziennym funkcjonowaniem .

(**dowód** : opinia sądowo-psychologiczna mgr D. G. **k.144-151**)

Powód P. N. w chwili śmierci ojca miał 20 lat , pracował jako mechanik i blacharz samochodowy . Relacje z ojcem były bardzo dobre przeżył bardzo śmierć swojego ojca , był wówczas w chwili dorastania i dla niego jako najstarszego spośród rodzeństwa ojciec był autorytetem i wzorem do naśladowania . Powód wspomina swojego ojca jako dobrego człowieka , niezwykle pracowitego , osobę , która dbała o dom . Do chwili obecnej jest rozczulony , głęboko przeżywa śmierć swojego ojca i wspomnienia o ojcu ciągle wracają do niego . P. N. był w okresie dorastania i ojciec zawsze służył mu pomocną radą .

W chwili śmierci ojca powód P. N. zamierzał kontynuować edukację w technikum samochodowym jednakże z uwagi na jego śmierć musiał zrezygnować z planów edukacyjnych .

Powodowie często odwiedzają cmentarz i wspominają ojca . Relacje pomiędzy powodami , a zmarłymi były bardzo bliskie , często razem wychodzili do znajomych .

(**dowód** : nagranie audio- video z dnia 18 lutego 2015 roku zeznania powoda P. N. 00:23:32 – 00:33:49 **k. 175,175 v., 177** , nagranie audio – video z dnia 26 listopada 2014 roku zeznania świadków : A. K. , P. L. i M. N. (2) 00:05:29- 00:21:44 **k.127 v.,128,129**)

Dokonując powyższych ustaleń faktycznych Sąd oparł się na dowodach w postaci przywołanych powyżej dokumentów, zeznań powodów oraz świadków .

Powyższe zeznania są wiarygodne, spójne, rzeczowe i brak jest podstaw do podważenia ich wiarygodności. W swoich zeznaniach powodowie oraz przesłuchani w charakterze świadków : A. K. , P. L. i M. N. (2) opisali jakie relacje łączyły powodów ze zmarłym tragicznie D. N. oraz jakie skutki dla ich dalszego życia miała utrata osoby najbliższej .

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd uwzględnił także opinię biegłej psycholog mgr D. G. . Powyższa opinia, w której biegła oceniła stan psychiczny i emocjonalny powódki M. N. (1) po tragicznej śmierci męża oraz wpływ tegoż wydarzenia na jej dalsze życie i stan zdrowia, jest na tyle kategoryczna i przekonująca, że wystarczająco wyjaśnia

zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych. Nie została także skutecznie podważona przez żadną ze stron procesu.

W toku procesu pełnomocnik pozwanego podniósł zarzut przedawnienia roszczenia objętego pozwem wskazując, iż żądanie pozwu wynika z naruszenia dóbr osobistych, które to naruszenie nie stanowi przestępstwa, a co za tym idzie podlega ono przedawnieniu trzyletniemu.

Naruszenie dóbr osobistych, z których powodowie wywodzą swoje roszczenie w jego ocenie nie stanowi przestępstwa, a zatem nie może znaleźć zastosowanie 20-letni termin przedawnienia tylko 3-letni termin przedawnienia roszczenia odszkodowawczego przewidziany w art. 442 §1 k.c., a zatem roszczenia powodów uległy przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia dowiedzenia się o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia, czyli z dniem 27 stycznia 2002 roku. Sąd nie podziela takiego stanowiska w chwili wystąpienia szkody tj. w chwili śmierci D. N. w dniu 26 stycznia 1999 roku obowiązywał art. 442¹ §2 k.c.

Nie sposób się zgodzić z takim twierdzeniem gdyż szkoda powodów ewidentnie wynika z występków bowiem gdyby nie wypadek i śmierć D. N. to nie doszłoby do naruszenia dóbr osobistych powodów w postaci więzi między rodzicem, a dzieckiem i między mężem, a żoną. Skoro zdaniem Sądu Najwyższego spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. (por. wyrok SN z dnia z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CK 307/09 baza L.) to trudno zaakceptować koncepcję pozwanego w myśl której spowodowanie śmierci osoby bliskiej nie byłoby występkiem w przedmiotowym stanie faktycznym.

W ocenie Sądu podniesiony zarzut przedawnienia przez pozwanego jest w sposób oczywisty bezzasadny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Zgodnie z treścią art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia (§1). Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody będące następstwem przewidzianego w umowie wypadu, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia (§ 2).

Istota ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikająca z art. 822 k.c. sprowadza się więc do tego, że w sytuacji zaistnienia szkód określonych w § 2 tego przepisu, zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia odszkodowania osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za te szkody ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia.

Odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w dacie zdarzenia regulowało natomiast Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 grudnia 1992 roku w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. 1992.96.475).

W świetle zapisu § 10 ust. 1 powyższego rozporządzenia, który stanowi lex specialis do art. 822 § 1 k.c., z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym obowiązani są do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Zgodnie natomiast z § 10 ust. 3 cytowanego aktu prawnego z ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

W dacie zdarzenia posiadacz pojazdu, który spowodował wypadek komunikacyjny, był objęty ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej przez pozwane towarzystwo ubezpieczeń. Do wyrządzenia szkody D. N. doszło w następstwie ruchu pojazdu mechanicznego. Wobec powyższego, w ocenie Sądu w niniejszej sprawie zachodzą podstawy odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody na podstawie art. 436 § 1 k.c. w związku z art. 435 § 1 k.c. Spełniona została także przesłanka, iż poszkodowany D. N. ojciec powodów – N. N., P. N. i Ł. N. i mąż powódki – M. N. (1) wskutek uszkodzeń ciała doznanych w wypadku komunikacyjnym zmarł.

Wobec powyższego pozwany co do zasady jest odpowiedzialny z tytułu szkody wyrządzonej powodom.

Pozwany zakwestionował żądanie pozwu zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. W świetle przepisów obowiązujących w dacie szkody, powodom nie przysługiwało prawo żądania zadośćuczynienia z tytułu krzywdy powstałej w następstwie śmierci osoby bliskiej. Art. 446 § 4 k.c. przyznający członkom najbliższej rodziny zmarłego prawo żądania zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, został wprowadzony do porządku prawnego z dniem 3 sierpnia 2008r. Zatem w dacie śmierci D. N., z którego to zdarzenia powodowie wywodzą swoje roszczenia o zadośćuczynienie, powyższa norma prawna nie obowiązywała.

Nie przecząc powyższym nie budzącym wątpliwości okolicznościom, należy jednakże wskazać, iż podstawę prawną żądania powodów stanowi norma **art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c.** Należy bowiem mieć na uwadze, iż zdarzenie, z którego powodowie wywodzą swoje roszczenia miało miejsce w dniu 26 stycznia 1999 roku, a zatem przed wejściem w życie art. 446 § 4 k.c., który to przepis obowiązuje od 3 sierpnia 2008r. i wobec powyższego nie może on być podstawą rekompensowania krzywdy doznanej przez powodów w następstwie śmierci D. N.. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela w pełni stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 października 2010r. wydanej w sprawie III CZP 76/10. Zgodnie z powyższą uchwałą więź rodzinna jest dobrem osobistym. Za jej zerwanie wskutek śmierci osoby bliskiej wywołanej przestępstwem członkom rodziny należy się zadośćuczynienie pieniężne.

W uzasadnieniu powyższej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, iż „ katalog dóbr osobistych określony w art. 23 k.c. ma charakter otwarty. W orzecznictwie i w piśmiennictwie przyjmuje się zgodnie, że ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. objęte są wszelkie dobra osobiste rozumiane jako pewne wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym są uznawane za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. W judykaturze uznano, że do katalogu dóbr osobistych należy np. prawo do intymności i prywatności, płeć człowieka, prawo do planowania rodziny, tradycja rodzinna, pamięć o osobie zmarłej.

Trudno byłoby znaleźć argumenty sprzeciwiające się zaliczeniu do tego katalogu także więzi rodzinnych. Więzy te stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania rodziny i podlegają ochronie prawnej (art. 18 i 71 Konstytucji RP, art. 23 k.c.). Skoro dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. jest kult pamięci osoby zmarłej, to - a fortiori - może nim być także więź między osobami żyjącymi. Nie ma zatem przeszkód do uznania, że szczególna więź emocjonalna między członkami rodziny pozostaje pod ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c.”

Wobec powyższego Sąd, podziеляjąc stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w cytowanej powyżej uchwale, uznał, iż najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed 3 sierpnia 2008r.

W świetle powyższych rozważań Sąd uznał powództwo w niniejszej sprawie co do zasady za uzasadnione.

Na podstawie wskazanych powyższej przepisów kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Śmierć osoby bliskiej stanowi zwykle

wielki wstrząs dla rodziny, a cierpienia psychiczne, jakie się z tym wiążą, mogą przybierać ogromny wymiar, tym większy, im mocniejsza była więź emocjonalna łącząca zmarłego z jego najbliższymi.

Ustalenie wysokości zadośćuczynienia powinno zostać natomiast dokonane z uwzględnieniem wszelkich okoliczności mających wpływ na rozmiar doznanej krzywdy oraz to, że zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość winna przedstawiać jakąś odczuwalną wartość (por. przykładowo wyrok SN z dnia 12 kwietnia 1972 roku, II CR 57/72, OSNCP 1972, z. 10, poz. 183 oraz wyrok SN z dnia 24 czerwca 1965 roku, I PR 203/65, OSPIKA 1966, poz. 92).

Śmierć D. N. spowodowała wystąpienie u powodów reakcji żałoby.

Powyższe uzasadnia przyznanie powodom – P. N., Ł. i M. N. (1) stosownych kwot tytułem zadośćuczynień za śmierć osoby bliskiej – ojca i męża .

Mając powyższe na uwadze, kierując się opisanymi powyżej dyrektywami, Sąd uznał, iż wysokość należnego powodom zadośćuczynienia winna wynosić **50.000 złotych** w przypadku powódki M. N. (1) i po **40.000 złotych** w przypadku powodów N. N., P. N. i Ł. N.. Powodowie byli silnie emocjonalnie związani z D. N.. Do chwili obecnej odczuwają osamotnienie po jego śmierci, wiadomość o śmierci ojca i męża dla powodów była ogromnym wstrząsem emocjonalnym i mimo upływu czasu powodowie nie pogodzili się ze śmiercią ojca i męża ciągle odczuwają jego brak i tęsknią za nim .

Sąd, biorąc pod uwagę powyższe zasądził na rzecz powodów zadośćuczynienia : **50.000 złotych** na rzecz powódki M. N. (1) i po **40.000 złotych** na rzecz powodów N. N., P. N. i Ł. N..

Z uwagi na to, iż powodowie żądali zasądzenia kwot po 100.000 zł Sąd, uznając, iż żądanie pozwu ponad zasądzone kwoty nie znajduje prawnego ani faktycznego uzasadnienia, oddalił powództwa w pozostałym zakresie.

Sąd wziął pod uwagę wypłacone na rzecz powodów kwoty tytułem stosownych odszkodowań , wprawdzie z innej podstawy prawnej jednakże miało ono charakter kompensacyjny , mieszany celem ich była likwidacja szkody nie tylko majątkowej ale także niemajątkowej .

Rozważając zasadność powództwa P. N. w zakresie **żądania zasądzenia stosownego odszkodowania Sąd miał na uwadze normę art. 446 § 3 k.c.** Zgodnie z powyższym przepisem sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli skutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. Zgodnie z panującym zapatrywaniem doktryny i orzecznictwa odszkodowanie z art. 446 § 3 k.c. obejmuje szeroko rozumianą szkodę majątkową, nie obejmuje natomiast szkody o charakterze niemajątkowym (por. A. S. „Odszkodowanie za szkodę majątkową”, Oficyna (...), B. 1998, s. 181-190, A. S. „Wynagrodzenie szkody powstałej wskutek śmierci osoby bliskiej”, Oficyna (...), B. 2000, s. 137-166, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 października 1970 r. III PZP 22/70, opub. OSNC z 1971 r., nr 7-8, poz. 120). W obecnym stanie prawnym nie ulega wątpliwości, iż odszkodowanie określone w powyższym przepisie nie może być przyznane za same tylko cierpienia moralne doznane z powodu śmierci osoby najbliższej, a zatem jest ono zależne od istnienia szkody o charakterze majątkowym. Przepis art. 446 § 3 k.c. mówi bowiem o odszkodowaniu. Celem zaś odszkodowania jest naprawienie szkody majątkowej (art. 361 § 2 k.c.) Przez szkodę należy rozumieć jedynie uszczerbek majątkowy, jakiego doznaje poszkodowany na mieniu bądź na osobie, jeżeli łączy się z konsekwencjami natury majątkowej. Ustawodawca nie posługuje się natomiast w powyższym przepisie pojęciem krzywdy jako oznaczenia szkody o charakterze niemajątkowym rodzącym roszczenie o zadośćuczynienie. Art. 446 § 3 k.c. przewiduje szczególny rodzaj odszkodowania. Swoistość jego polega na tym, że dotyczy on szeroko pojętej szkody majątkowej, a więc wynagrodzenia różnych szkód o charakterze materialnym, częstokroć nieuchwytnych bądź trudnych do obliczenia, jakie wywołuje zazwyczaj śmierć najbliższego członka rodziny, a których nie można wynagrodzić na podstawie art. 446 § 1 i 2 k.c. Na określenie tych szkód ustawodawca posługuje się szerokim pojęciem znacznego pogorszenia sytuacji życiowej. Pogorszenie to może jednakże uzasadniać przyznanie odszkodowania tylko wówczas, gdy powoduje reperkusje majątkowe w sytuacji życiowej uprawnionego, a nie polega wyłącznie na jego cierpieniach moralnych. Przepis ten nie przewiduje bowiem możliwości

złagodzenia czy zmniejszenia bólu po stracie najbliższego członka rodziny, gdyż takie roszczenie statuuje norma art. 446 § 4 k.c.

W ocenie Sądu żądanie zasądzenia na rzecz powoda P. N. stosownego odszkodowania nie zasługuje na uwzględnienie. W chwili śmierci ojca powód P. N. miał 20 lat, pracował jako mechanik i blacharz samochodowy. Powód P. N. w odróżnieniu od powodów: N. i Ł. N. pracował zawodowo i był niezależny finansowo od swoich rodziców, był samodzielny finansowo. Jego sytuacja osobista i materialna była zdecydowanie odmienna od sytuacji materialnej rodzeństwa: powodów N. i Ł. N. i można powiedzieć niezależna od sytuacji materialnej ojca dlatego też Sąd oddalił powództwo powoda P. N. o zasądzenie stosownego odszkodowania na jego rzecz.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., zasądzając odsetki od dnia 26 września 2014 roku w przypadku zadośćuczynień zasądzonych na rzecz powodów M. N. (1), N. N., Ł. N., a mianowicie od daty doręczenia odpisów pozwu pozwanemu.

W przypadku zaś powoda P. N. Sąd zasądził odsetki na podstawie art. 481 k.c., od dnia następnego od daty wydania przez pozwanego decyzji o odmowie wypłaty jakichkolwiek świadczeń na rzecz powoda.

Powód P. N. reprezentowany przez (...) S.A. pismem z dnia 16 lipca 2014 roku zgłosił stronie pozwanej roszczenie w kwocie 100.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią ojca D. N. i roszczenie w kwocie 30.000 złotych tytułem stosownego odszkodowania i strona pozwana decyzją z dnia 21 sierpnia 2014 roku odmówiła wypłaty jakichkolwiek świadczeń na rzecz powoda, tj. od dnia 22 sierpnia 2014 roku.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., stosując zasadę stosunkowego ich rozdzielenia. Skoro każda ze stron przegrała proces, a mianowicie zarówno powodowie jak i pozwany (prawie w 40% pozwany i w 60% powodowie) w takim też zakresie winni ponieść koszty procesu. Koszty poniesione przez strony obejmują one zarówno po stronie powodów, jak i pozwanego wynagrodzenia pełnomocnika i w tym zakresie Sąd zniósł wzajemnie koszty zastępstwa procesowego pomiędzy stronami.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku w związku z art. 100 k.p.c. Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę **8.734,86 zł (osiem tysięcy siedemset trzydzieści cztery złote i 86/100)** tytułem części opłaty sądowej od uwzględnionych części powództw obciążającej pozwanego i części wydatków związanych ze sporządzeniem opinii przez biegłego. (40% opłaty sądowej od pozwu tj. kwoty 21.500 złotych i część wydatków związanych ze sporządzeniem opinii przez biegłego psychologa, część kwoty 546,20 złotych)

Na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku w związku z art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powodów nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonej części powództw, a mianowicie przypadającą na nich częścią opłaty sądowej od pozwu od oddalonej części powództw, wydatkami związanymi ze sporządzeniem opinii przez biegłego, zważywszy na sytuację materialną powodów oraz charakter sprawy.

SSO Wojciech Rychliński

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować zwrot akt w kontrolce terminowości sporządzania uzasadnień;
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem przesłać pełnomocnikom stron;

Dnia 15 kwietnia 2015 roku

SSO Wojciech Rychliński